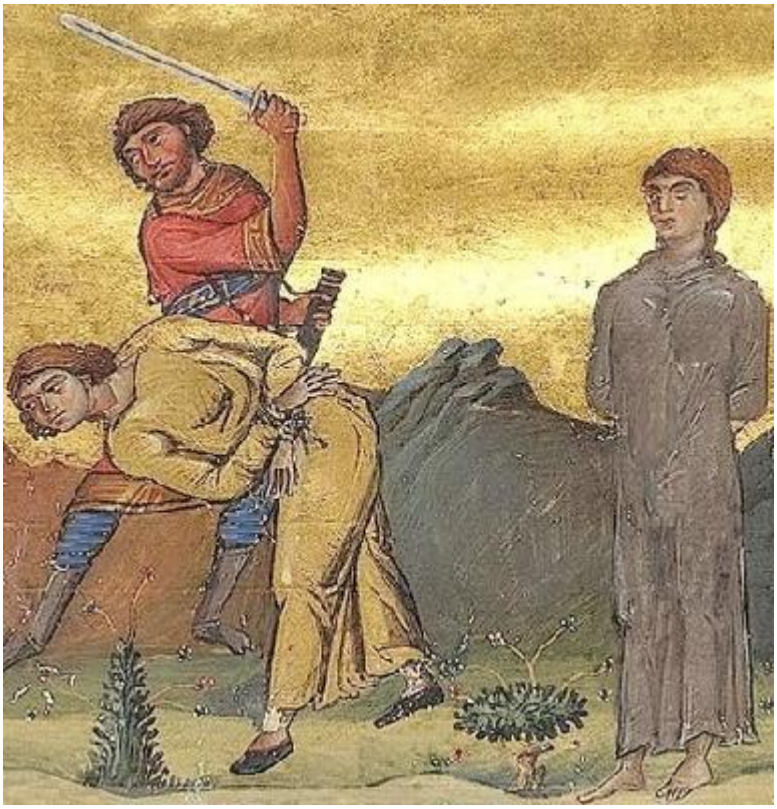
23.10.2014 г. / 00:39:32

Вяра

23.10 по еретическия, †10 октомври по църковния календар - Свв. мъченици Евлампий и Евлампия. Св. мъченик Теотекн. Св. преподобни Вассиан игумен. Св. преподобни Теофил Тиваидски

Страдание на светите мъченици Евлампий и Евлампия († 303-311 гг.)

Мъченичество на светите Евлампий и Евлампия. Фрагмент от миниатюра в стара ромейска минология. Константинопол

През царуването на Максимиан започнало страшно гонение срещу християните. Мнозина от вярващите, боейки се от преследванията на мъчителите, оставяли домовете си и се криели в планините, по пещери и пустини. В това време живеел един юноша на име Евлампий, който произхождал от благороден род от Никомидия. Той бил християнин - по вяра и

по дела. Евлампий се криел заедно с други християни. Веднъж те го изпратили в града, за да купи хляб, и незабелязано от никого, да го донесе в пустинята. Когато пристигнал в Никомидия, той видял закован върху градските врати царски указ, написан върху пергамент, който повелявал да се избиват християните. Юношата прочел указа и се надсмял над това безумно разпореждане на царя, който, вместо да воюва с враговете на държавата, се надигнал срещу невинни хора и сам опустошавал страната си, като убивал безбройно множество християни. Но веднага бил заловен, вързан и заведен пред неправедния съд. Беззаконният съдия, като видял младия и красив юноша, отначало с лукави думи започнал да го съблазнява да се поклони на идолите. Той му казал:

- Лицето ти показва, че ти не си от прост, а от благороден и честен род. Не погубвай напразно, прекрасни младежо, своята красота и не заменяй благородството си с безчестие. Напротив - постарай се да придобиеш още повече слава за себе си и за целия си род. Ако се подчиниш на заповедта на царя и се поклониш с нас на боговете, тогава от всички нас ще получиш почести и слава, а от царя - награда и голям сан, и така ще прекараш дните си в благополучие. Послушай добрия ми съвет и стани наш единомишленик. Ето, всички храмове са отворени за тебе, в тях стоят различни богове, жертвениците са препълнени с жертви и всички се веселят за своите богове и им се кланят. Влез и ти, поклони се! И тогава и за себе си ще придобиеш големи блага, и на нас ще доставиш радост, а и боговете винаги ще бъдат милостиви към тебе.

Свети Евлампий, изпълнен с благодатта на Светия Дух, отговорил на съдията:

- Твоето сърце е изпълнено с коварство и думите в устата ти са лукави, напразни и лъжливи са всички твои обещания. С

нищо не ще ме прелъстиш и не ще ме отвърнеш от моя Христос. О, ако би желал да чуеш моите истинни слова и моя искрен съвет; и ако би познал Истинския Бог, Когото аз почитам и Комуто се кланям! Аз бих ти обещал от Него не временна и суетна, а вечна и истинска чест и слава, и такива награди и богатства, каквито нито ти, нито твоят цар притежавате, нито има някъде в света. Но тъй като ти си глух като аспида и няма да чуеш мен, който ти говоря само полезното, затова ще споделиш участта на твоите богове в огнената геена, а заради принасянето на скверните жертви на боговете сам ще бъдеш жертва на незаспиващия червей. А аз не на бесовете, а на Бога ще принеса в жертва хвала и ще отдам на Всевишния своите молитви.

Щом чул думите му, съдията започнал да заплашва светия с различни мъчения. Но той без всякакъв страх се показал готов да се предаде на всякакви мъчения заради Христа, своя Господ. Тогава съдията заповядал да го съблекат, да го проснат на земята и да го бият с жили. Били светия дълго и безпощадно, но той мъжествено понасял мъченията. Въпреки че усещал силна болка от нанасяните му рани, той не показал с нищо страданието си - такова величие на духа проявил! А мъчителят, като видял неговото дълготърпение, се изпълнил с още по-голяма ярост и наредил да го повесят на дърво, а после да стържат тялото му с железни остриета. От тях мъченикът бил така жестоко наранен, че през раните се виждали дори костите му. След като продължително го измъчвали така, го оставили да лежи проснат на земята - целия окървавен и с разкъсана плът. Цялото му тяло представлявало една рана. Но с това не свършили страданията му. Съдията измислил ново мъчение. Той заповядал да свържат с тънки ремъци пръстите на ръцете и краката му и здраво да ги стегнат, което причинявало на страдалеца страшна болка, тъй като членовете му били насила отделяни от ставите. Но и с това не се

наситила яростта на мъчителя. Към предишните страдания той прибавил ново мъчение: заповядал да нагорещят един железен одър и да сложат върху него светия мъченик, за да изгори тялото му върху одъра и да се стопи като восък от силния пламък. Когато одърът бил силно нагорещен, свети Евлампий изобразил върху себе си кръстния знак, качил се върху него и легнал отгоре му като на мека постеля. Тялото на светия мъченик, опалвано от огъня, започнало да се топи и да се разрушава. По всичко изглеждало, че като търпи такива страшни мъчения, той би трябвало да умре. Но Всемогъщият Бог поддържал живота на Своя раб и по надвишаващ естеството начин задържал душата му в неговото тяло, та чрез това да се яви пред всички и силата Божия, която се проявява в немощ, а и търпението на мъченика. Когато всички вече предполагали, че той ще умре върху нагорещения одър, светият почувствал в себе си нова сила и се изправил напълно здрав, сякаш не бил претърпял никакви мъчения. Той твърдо вярвал в сърцето си в Господа, своя Бог, но си дал вид, че се отказва от своето изповедание и че се съгласява с безбожието на нечестивите езичници. Затова го завели тържествено в идолския храм и всички заедно със съдията се радвали, като мислели, че светият се е отрекъл от Христа и иска да се поклони на техните богове. След него към храма вървяло множество народ. А светият по пътя към капището горещо се молил на Господ Иисус Христос, умолявайки Го да яви силата Си, да просвети ослепелите човеци и да прослави Своето свято Име. Когато влязъл в храма, той видял идола на Марс, който бил най-големият и най-разкошният от идолите в тоя храм. Като се приближил до него, той казал:

- В името на моя Господ Иисус Христос ти заповядвам, идоле ням и бездушен, да паднеш на земята и да се превърнеш на прах!

Щом само светият изрекъл това, начаса паднал идолът и се

разбил на съвсем дребни частици. Като видял това, народът започнал да вика:

- Само християнският Бог е велик и силен!

И мнозина повярвали в Христа. А съдията изпаднал в още по-голяма ярост и заповядал отново да заловят светия, за да го предаде на нови мъчения.

Неговата сестра - девойка на име Евлампия - щом чула, че брат страда за Христа, побързала да дойде на мястото на мъчението и като застанала по средата, силно извикала към брат си:

- Не ни ли е родила една майка, не сме ли сукали от едни гърди и не в един Бог ли сме научени да вярваме? А защо ти, като страдаш за Христа, ме лишаваш от същата участ? Защо не ме извести за това, та и аз заедно с теб от самото начало да понеса всички мъки? Аз също като тебе искам да умра за моя Господ! Нека знаят всички мъчители, че аз съм християнка и че съм готова да умра за Христа!

А на съдията тя казала:

- Чуй, съдия, и познай коя съм аз! Аз съм Христова рабиня. Христос е моят живот и радостта на моята душа! Него съм възлюбила и на Него искам да се принеса в жертва! Приготви огън, доведи зверове, постави колела за мъчения, наостри мечовете си, изобрети различни мъчения и както искаш ме измъчвай заради моя Христос. Аз съм готова да претърпя всичко, както и моят възлюбен брат Евлампий!

Мъчителят, като чул думите , се удивил на нейната смелост и заповядал да я бият по лицето. Дълго били светата, докато лицето било съвсем обезобразено, а от носа и устата се леела кръв. А свети Евлампий укрепявал сестра си, като казвал:

- Не се бой, сестро, “от ония, които убиват тялото, а душата не могат да убият”.

След това по заповед на мъчителя бил приготвен котел с кипящо масло, за да хвърлят в него и двамата. Свети Евлампий побързал сам да влезе в котела, а Евлампия, бидейки млада девица, се побояла и започнала да се колебае. Брат и, като видял, че тя се колебае, започнал да я вика при себе си в кипящия котел като в някое прохладно място:

- Не бой се, сестро, бъди смела и ела тук. Ето, виж - аз съм невредим и никаква болка не усещам. И ти, щом се докоснеш до врящия котел, веднага ще почувстваш Божията помощ и ще останеш невредима.

Като чула думите на брат си, светата побързала да влезе в котела. Силата на огъня веднага отслабнала, котелът изстинал, а светиите останали цели и невредими, възпявали и славели Бога. Хората се изумили, като видели това чудо, и тогава повярвали двеста мъже. Те изповядали Христа и затова били посечени с меч от нечестивите идолопоклонници. Беззаконният съдия заповядал да извадят очите на Евлампий, а неговата сестра заповядал да повесят за косите и да я бият безпощадно. А тя сред мъченията зовяла към Господа:

- Благодаря Ти, Боже и Създателю мой, че си ме удостоил мен, Твоята рабиня, да пострадам за Твоето свято Име!

След това мъчителят наредил да разпалят силно пещта, за да хвърли в нея мъчениците. Когато тя била нагорещена, повели за ръка вече слепия свети Евлампий и го хвърлили в нея. А света Евлампия, без да чака, сама тръгнала с радост, сякаш отивала в прекрасен палат, и побързала да влезе в огнената пещ. Но и тук светиите останали цели и невредими. Огънят се превърнал в прохлада. Светите мъченици пеели в пещта песента на тримата отроци и благославяли Бога.

Мъчителят, не знаейки вече какво да прави с тях, ги осъдил на посичане с меч. Войниците им свързали ръцете отзад и ги повели към мястото на наказанието.

Когато пристигнали там, свети Евлампий сам положил под меча своята честна глава и бил посечен. А света Евлампия предала душата си в Божиите ръце, още преди присъдата да бъде изпълнена. Като видели, че тя е вече мъртва, войниците не отсекли главата. Така свети Евлампий заедно със своята сестра - света Евлампия, като завършили подвига на мъченичеството, заедно отишли при Съдията на мъченическите подвизи - Христа, за да приемат от Него венци на правдата.

По техните молитви да удостои и нас със Своето царство Христос Бог, Комуто, заедно с Отца и Светия Дух, е честта и славата во веки. Амин.

Тропарь мучеников Евлампия и Евлампии

глас 4

Мученицы Твои, Господи,/ во страданиих своих венцы прияша нетленныя от Тебе, Бога нашего:/ имуще бо крепость Твою,/ мучителей низложиша,/ сокрушиша и демонов немощныя дерзости. / Тех молитвами/ спаси души наша.

Кондак мучеников Евлампия и Евлампии

глас 3

Доблия мученики и братию по плоти,/ мудраго Евлампия и Евлампию, почтим:/ тии бо пребеззаконных кознодейства посрамиша силою Распеншагося:/ сего ради явишася мучеников слава, купно и похвала.

(Да почетем доблестните мъченици, брат и сестра по плът, мъдрите Евлампий и Евлампия: те посрамиха

пребеззаконните козни със силата на Разпнатия. Затова са слава и похвала на мъчениците.)

Величание мучеников Евлампия и Евлампии

Величаем вас, страстотерпцы святии Евлампие и Евлампие, и чтим честная страдания ваша, яже за Христа претерпели есте.

Житие на преподобния Теофил († 716 г.)

Свети преподобни Теофил Тивериополски. Фрагмент от миниатюра в стара ромейска минология. Константинопол

Блаженият Теофил се родил от благочестиви родители, близо до българския град Тивериопол (днес Струмица в област Македония – б.р.). Когато станал на три години, бил просветен със свето Кръщение. Веднъж родителите му го взели със себе

си и се отправили към Селентийската планина, за да получат благословението на светия отец Стефан. Свети Стефан ги благословил, благословил и тяхното дете - блажения Теофил. След това той достатъчно дълго побеседвал с тях, като ги поучавал, и ги пуснал да си вървят с мир. От това време малкият Теофил по благословението на преподобния отец преуспявал в четенето и изучаването на Божествените книги и всякога бил добронравен и кротък. Когато навършил тринадесет години, той отново дошъл при преподобния отец Стефан. Светият, като го видял, казал:

- Защо, чедо, си дошъл при мене?

Момчето отвърнало:

- Ти ме извика, честни отче, и аз, като оставих родителите си, дойдох при тебе.

Преподобният казал:

- А кога, чедо, те повиках и какво ти казах?

Момчето отговорило:

- Когато бях в моя град, ти, отче, се яви пред мене и като ме погледна, ми каза: “Теофиле! Ти се отвърна от Господа, Който казва: “да вземе кръста си и Ме последва!” Тези думи поразиха сърцето ми и аз тръгнах след тебе до самите врати на манастира. А когато стигнахме дотук, ти стана невидим за мене, а аз намерих вратите заключени. А сега, свети отче, не отвръщай лицето си от мене, който желая да се спася.

Преподобният се удивил от думите на Теофил, защото знаел, че не е излизал от килията си, и като благодарил на Бога за това чудесно призоваване на незлобивия юноша, го взел при себе си, за да го научи на страх Божий, на монашески живот, на служба и на подвизите на поста. След като изминали три

години, през които отрокът се научил на всички монашески подвизи от своя добър наставник, преподобният Стефан повикал игумена на лаврата и му предал послушния и кротък юноша, за да го постриже в монашески образ. Игуменът го взел със себе си и го завел в лаврата, където извършил пострижението. Като приел пострижение, свети Теофил станал опитен монах. Украсен с всякакви добродетели, той живеел като ангел сред братята и на всички принасял полза.

А неговите родители, като не знаели къде е обичния им син, силно скърбели за него и постоянно го търсели навсякъде, като желаели да намерят този, който заради любовта към Бога се скрил от всичките си познати и тайно служел на Господа заедно с добрите подвижници. След няколко години накрая родителите узнали къде се намира синът им. Те дошли в лаврата и с плач започнали да умоляват игумена да им позволи да го видят. Игуменът дълго време не се съгласявал да им покаже Теофил, но трогнат от горещите им молби, скръбта и техните горчиви сълзи, се съжалил над тях. Когато родителите видели сина си, облечен в монашеско облекло, вместо да се зарадват, още по-силно заридали. Те прекарали няколко дни в обителта, като се вглеждали в живота на светите отци и внимавали в полезните беседи с тях. Тогава те намислили със свои средства да построят манастир, в който да се подвизава и Теофил. Поради това те усърдно започнали да молят игумена да пусне Теофил с тях в дома им, като обещавали колкото може по-скоро да осъществят намерението си да построят манастир. Игуменът не се съгласявал с тях и им отговарял, че не подобава на млад монах да живее сред роднините и познатите си. Но Бог, Който устройва всичко за полза на човеците, пожелал да открие Своята воля за Теофил. Тъй като родителите неотстъпно продължавали да умоляват игумена, той събрал братята и им наредил всенощно да постят и да се молят дотогава, докато Сам Бог не им открие, дали да

пуснат Теофил, заедно с неговите родители, или не. На третия ден, след като усилено се молили, в храма се чул глас, който им заповядал да пуснат Теофил да си отиде заедно с родителите си. Тогава всички разбрали, че Сам Бог иска това и след като се помолили за него, с благословение го пуснали да се върне в дома си. Заедно с него изпратили и неколцина от братята, за да се преумножи славата Божия. Родителите му го взели със себе си и с радост го повели към дома си. Скоро те построили манастир, в който събрали много братя, снабдили ги с всичко необходимо и дали пълен покой на Божиите раби. Свети Теофил, живеейки в тази обител, сияел с добродетели, подобно на светлина, и всички, като виждали неговите добри дела и се ползвали от тях, прославяли Небесния Отец.

Блаженият се бил подвизавал вече дълги години, когато врагът на човешкия род повдигнал гонение срещу честните и свети икони, а на беззаконния цар Лъв Исаврянин той внушил да подлага на мъчения техните почитатели. Този цар възненавидял благолепието на Божия дом и отнел украшението на Господните храмове. Той хвърлял светите икони в блатата, тъпчел ги с нозе, изгарял ги в огън и много вярващи предал на мъчения, задето се покланяли на иконите. Свети Теофил ревностно се борел срещу това и учел всички да почитат по подобаващ начин иконите и да се покланят на изобразеното върху тях лице. Като узнал за това, законопрестъпният цар изпратил войниците си да заловят блажения Теофил. Щом го довели пред царя, той му заповядал да се отрече от почитането на честните икони. А когато блаженият Теофил отказал да изпълни това, царят заповядал да го бият с волски жили. След това свързали отзад ръцете му и като се надсмивал над него и го поругавал, го развеждали из града като някакъв злодей. Към светия се присъединил един от войниците на име Лонгин, който изобличил мъчителя и поучавал народа да почита светите икони. Заради това

мъчителят наредил да го проснат на земята и да изгорят върху главата му много икони. След като развели свети Теофил из целия град Никея, отново го завели пред беззаконния цар на съд. Светият смело защитил иконите пред царя и изобличил неговото заблуждение. Царят не могъл да понесе изобличенията и заповядал да го съблекат, кръстообразно да го разпънат между два стълба и да го бият със сухи жили. Като видял кръвта, която течала по време на мъченията от израненото тяло на светеца, царят станал подобен на свиреп звяр. И както дивите зверове, когато видят кръв, стават още по-свирепи, така и мъчителят, при вида на кръвта на мъченика, се изпълнил с още по-люта ярост. Той станал от престола си и сам дълго време бил блажения. После заповядал да нагорещят железни обуща, да обуят мъченика в тях и да го влачат по пътя. Страдалецът мъжествено търпял всички мъчения. Един от царските сановници, като виждял това и се удивил на неговото мъжествено търпение, го взел от ръцете на мъчителите, завел го у дома си и му казал:

- Кой от нас е безумен: ти ли, който единствен се кланяш на иконите, или всички ние, които не им се кланяме? Нима царят и целият негов синклит толкова нямат благоразумие, за да разсъдят, дали следва да се кланяме на изписаното Божие изображение, или не? Ако беше нужно да се покланяме на иконите, тогава Бог не би заповядал в закона: “Не си прави кумир и никакво изображение”.

Светият отговорил:

- Виждам, княже, че ти познаваш Писанието. Нека да побеседваме за него.

Тогава свети Теофил започнал да говори за почитането на светите икони, като му обяснявал от Божественото Писание, че още в Стария Завет се заповядвало почитането на иконите - и в медната змия, която Моисей издигнал в пустинята, и в

златните херувими, които били поставени над Ковчега на Завета. А в Новия Завет Сам Господ отпечатал образа Си върху кърпата на Авгар Едески. Много говорил свети Теофил и изобличавал заблуждението на сановника, така че той накрая му казал:

- Истинни са думите ти, честни старче. Аз ще се постарая, доколкото имам влияние, да убедя в това и царя. А ти си свободен да се върнеш в килията си.

Но светият се огорчил за това, че не пострадал докрай, макар че, като имал раните си, се радвал, говорейки с думите на Апостола: “Сега се радвам в страданията си за вас и подпълвам недостига от скърби Христови в моята плът за тялото Христово, което е църквата.”

После той се върнал в манастира си, за радост на всички братя. Преди своята кончина, за която той бил предизвестен, свети Теофил съставил беседи за своето паство и с мир се прибрал при Господа.

Страдание на светия мъченик Теотекн († 305 - 311 гг.)

Нечестивият цар Максимиан, като дошъл веднъж в Антиохия, устроил там празненство в чест на своите скверни богове и наредил първо войниците да принесат жертви на идолите, а после и целият народ. В числото на войниците имало много християни, които, като не пожелали да се подчинят на царската заповед, хвърлили от себе си воинските знаци и отишли на мъчения за Христа. Сред тях бил и известният по цяла Антиохия мъж на име Теотекн. Към него Максимиан се обърнал със следните думи:

- И ти, Теотекн, не вярвяш в боговете Дий и Аполон, а аз

исках да те направя техен върховен жрец.

На това свети Теотекн отговорил:

- Аз вярвам в Христа Бога и на Него искам да принеса себе си в жертва.

Тогава Максимиан заповядал да снемат от него воинската му дреха и да го облекат в женски дрехи. После го заставили да преде заедно с жените. След три седмици Максимиан отново го извикал и му казал:

- Принеси жертва на боговете, ако не, ще умреш в страшни мъчения!

Светият не казал и дума в отговор на това. Тогава царят заповядал да го привържат към едно дърво, да подложат под стъпалата му нагорещено желязо и с железни пръти да срежат всичките му жили. Като видял, че мъченикът и след това оставал непоколебим, царят заповядал да приготвят котел с кипяща сяра и смола и да го хвърлят в него. Веднага щом го хвърлили в котела, чрез силата Христова огънят изгаснал, котелът изстинал и мъченикът останал невредим. Максимиан се изплашил и наредил да заведат светия мъченик в тъмницата, където го предал на един стотник на име Зегнат, на когото дал правото да го измъчва, както пожелае.

В тъмницата тогава се намирала за изповядването на Христа и една девица на име Александра, при която Зегнат хвърлил Теотекн. Той казал на двамата изповедници:

- Ето - давам ви три дена да размислите. Ако се съгласите да изпълните заповедта на царя, ще получите голяма чест. А ако ли не, ще ви погубя в страшни мъки.

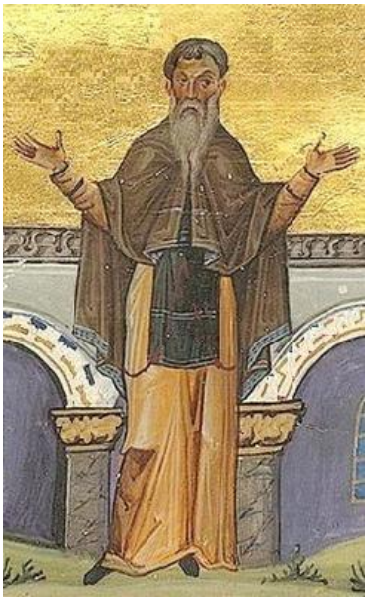
След като изминали трите дни, Зегнат ги извел от тъмницата и ги попитал, дали ще се подчинят на царската повеля и ще се

поклонят на идолите. Но те останали верни на Христа. Тогава Зегнат наредил на двама от войниците си да се поругаят със светата дева.

А Теотекн, като желаел да избави Александра от безчестието, се приближил до нея по-бързо от войниците, дал дрехата си, и казал:

- Бягай, бягай, за да не оскверният нечестивците твоята чистота.

А самият той се облякъл в нейната дреха и зачакал войниците. Войниците влезли в тъмницата и вместо девицата намерили там Теотекн, облечен в женска дреха. Те го завели при Зегнат. Зегнат страшно се разгневил и заповядал първо да му отрежат езика, а после да му нанесат жесток побой. След това той наредил да привържат на шията на мъченика воденичен камък и да го хвърлят в реката. Така Христовият мъченик завършил живота си. Честните мощи на мъченика били намерени близо до град Роса в Киликия. Християните ги взели и с чест ги погребали в родината му, възхвалявайки Единия Бог в Троица. Слава на Него во веки! Амин.

Свети преподобни Васиан Константинополски. Фрагмент от миниатюра в стара ромейска минология. Константинопол

В памет на преподобния Васиан (V в.)

Преподобният Васиан бил родом от Източна Сирия. При царуването на благочестивия цар Маркиан той пристигнал в Константинопол. Двама знатни мъже - Север и Иоан - му дали средства, за да построи манастир в Константинопол. Преподобният още приживе се прославил със своите добродетели и чудеса. Мнозина, които го слушали, се отрекли от света и приели монашество. Числото на учениците на преподобни Васиан стигнало до 300 души. Той избавил мнозина от властта на дявола и ги довел при Бога; изгонвал бесове, изцелявал недъзи и извършил безброй много други чудеса. Преподобният починал в дълбока старост.

ЧЕТИ-МИНЕИТЕ

buditeli.info © 2017